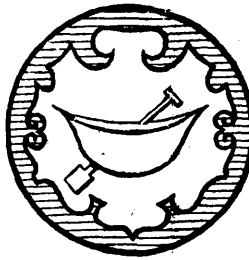

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁÓDZI

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 2—3 po południu.

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery
szp. na stronie) Mk. 50000.—Przed tekstem
Mk. 150.000.—za wiersz (dwie szpalty na
stronie) Drobne 10000 marek za wyraz.
Najmniejsze ogłoszenie mk. 100.000.—

Prenumerata: Miesięcznie Mk. 200.000.—

Cena egzemplarza 50.000 Mk

Nr 52. (222.)

Łódź, wtorek 18 grudnia 1923 r.

Rok V.

Od Administracji.

P. T. Prenumeratów zamiejscowych upraszamy o niezwłoczne uregulowanie zaległej prenumeraty za czas do 31 grudnia 1923 r. W razie nieuregulowa-

nia należności przed końcem b.r., wysyłka egzemplarzy „Dziennika Zarządu m. Łodzi” będzie bezwzględnie wstrzymana. Należność za prenumeratę prosimy nadsyłać pod adresem administracji „Dziennika”, Łódź, Pomorska 18.

Praca oświatowa samorządu

(Z działalności Oddziału Szkolnictwa za III kwartał b. r.: od 1/VII—I/X).

Okres sprawozdawczy w stosunku do poprzedniego cechowało znaczne ożywienie działalności, tak ze względu na wzmoczoną pracę przygotowawczą w związku z nowym rokiem szkolnym, jak również ze względu na normalny rozwój prac, w związku z ukonstytuowaniem się nowej Rady Miejskiej oraz Magistratu. Odnośnie szkół powszechnych usiłowania Oddziału Szkolnictwa zmierzały pod względem gospodarczym do przeprowadzenia reinontu wszystkich lokali szkolnych, oraz do uzupełnienia i przeprowadzenia remontu urządzeń szkolnych. Zamierzenia Oddziału odnośnie do remontu szkół zostały w znacznej części zrealizowane, gdyż na ogólną liczbę 162 szkół powszechnych o 1381 oddziałach dokonano gruntownego remontu w 109 szkołach, w pozostałych szkołach remont zostanie przeprowadzony w roku przyszłym. Oprócz remontu inwentarza szkół powszechnych Oddział Szkolnictwa w okresie sprawozdawczym zakupił urządzeń szkolnych za sumę mkp. 156,500,000. Z powodu ciężkiego położenia finansowego miasta i niedostatecznej pomocy rządu nowo wznoszone gmachy szkolne nie zostały wykończone, z wyjątkiem gmachu przy ul. Konstantynowskiej 27, który z dniem 4 listopada został oddany do użytku szkolnego.

Oddział Szkolnictwa przywiązując wielką wagę do rezultatów, jakie w nauczaniu dają szkoły specjalne, przystąpił do prac związanych z rozszerzeniem szkół tego typu, w pierwszym rzędzie szkoły pracy oraz szkoły dla dzieci niedorozwiniętych.

Szkoła Pracy jako placówka eksperymentalna doznaje specjalnej opieki. W bieżącym roku szkolnym uruchomiono dwa dalsze oddziały, tak iż w chwili obecnej szkoła ta liczy 6 oddziałów, oddziały liczą po 25 uczn., posiada specjalne urządzenia, prowadzona jest pod kierunkiem rutynowanego pedagoga p. R. Petrykowskiego. Zadaniem szkoły jest zrealizowanie najnowszych wyników badań i teorii pedagogicznych, polegających na koordynowaniu przedmiotów nauczania wokół pracy ręcznej, i utrzymywanie sposobu poznawania w przedszkolach, odpowiednio przystosowanego do poziomu uczniów.

Szkołami w zasadzie pod względem nauczania porównani są — **szkoły dla dzieci niedorozwiniętych**. Szkoły posiadają po pięć oddziałów, z których piąty poziomem odpowiada 3-mu szkoły powsz., oddziały liczą od 12 — 15 dzieci, szkoły posiadają pierwszy rok specjalnie kwalifikowane siły nauczycielskie. Na przeszkodzie należytemu rozwojowi stoi brak technicznych warunków, a więc obszerniejszego lokalu oraz większej liczby specjalnych pomocy naukowych i t. p. Pod względem wychowawczym niezbędnym byłby internat, a to dlatego, iż większość dzieci rekrutuje się ze środowiska robotniczego, niedorozwój jest w większości wypadków skutkiem dziedziczności i pracować powinna być prowadzona od podstaw, dzieci zatem wymagałyby ciągłej obserwacji. Na dalszym planie byłoby zgrupowanie dzieci niedorozwiniętych w wieku przedszkolnym w specjalnych przedszkolach, by, zaczynając pracę możliwie rychło, osiągnąć można było już w zaraniu życia dzieci pozytywne rezultaty pedagogiczne i wychowawcze. Dbałość Oddziału o szkolnictwo specjalne wywołała żywy odźwięk wśród nauczycielstwa pracującego z poświęceniem i zapałem na tem polu; powstała sekcja naucz. szkół specjalnych o szeroko zakreślonym planie, mającym na celu wciągnięcia do tej pracy szerszych kół nauczycieli, udzielania pomocy w pracy metodycznej i t. p. Szkoły dla niedorozwiniętych pozostają w stałym kontakcie z Pracownią Psychologiczną, dzieci badane są corocznie, pozostając poza tem pod ciągłą obserwacją nauczycieli.

Dla dzieci moralnie zaniedbanych istnieje przy szkole internat. Szkoła prowadzona jest przez wykwalifikowany personel nauczycielski, liczy 84 uczniów w pięciu oddziałach. Wychowankowie kwalifikowani są przez Komisję Powszechnego Nauczania na wniosek kierowników wzgl. kierownictwo Miejsk. Domów Wychowawczych po zaopiniowaniu przez Radę Pedagogiczną danej szkoły. Większość o skłonnościach do kłamstwa i kradzieży, nieliczni — zdradzający zbrocenia seksualne. Przy internacie prowadzone są zajęcia praktyczne: slöjd, roboty papierowe, stolarstwo, latem praca na zagonkach. Jest zamierzone w niedalekiej przyszłości zorganizowanie samorządu i gazetki wśród wychowanców. Ze względu na stan wychowania uczniowie pozostają pod ciągłą opieką, przyczem zwraca się pilną uwagę, by wychowankowie byli ciągle zajęci. Zakład pozostaje pod kontrolą i opieką specjalnego kuratorjum, w skład którego wchodzi przedstawiciel Wydziału Oświaty i Kultury, Wydziału Opieki Społecznej, Inspektora Szkolnego oraz Rady Miejskiej i Magistratu.

W skład szkół specjalnych wchodzi ponadto **szkoła dla głuchoniemych, oraz szkoła gospodarstwa domowego**. Szkoła dla głuchoniemych egzystuje od 1915 r., posiada sześć oddziałów, liczących 47 wychowanków od 7 — 14 lat, prowadzona jest przez 4 siły nauczycielskie pozostające pod fachowem kierownictwem ks. Kajetana Nasierowskiego, 80%, dzieci jest upośledzonych skutkiem przebytej szkarlatyny. Przy szkole istnieją warsztaty stolarskie, inroligatorskie, poza tem z praktycznych zajęć uczą się szycia oraz haftu. Pożądanem byłoby założenie internatu przy szkole z specjalnemi warsztatami, celem zapewnienia upośledzonym, prócz zasobu

ogólnych wiadomości, jakie daje szkoła powszechna, przygotowania fachowego do przyszłego życia, tworząc tym sposobem pożyteczne jednostki dla społeczeństwa.

Szkoła Gospodarstwa Domowego ma za zadanie dać opuszczającym szkołę powszechną dziewczętom, podstawowe wiadomości kroju i szycia, prania i prasowania, gotowania oraz pieczenia ciasta; poza praktycznymi zajęciami prowadzone są fachowe z tego zakresu pogadanki, oraz wykłady chemii i spożycia. Zajęcia odbywają się w dwóch grupach codziennie dla jednej szkoły. W miarę powiększenia się ilości nowo wznoszonych gmachów, zostanie dla szkoły oddany obszerniejszy lokal, który, posiadając nowoczesne urządzenia, da możliwość tą nową placówkę postawić na odpowiednim poziomie technicznym. W warunkach obecnych acz ciężkich Szkoła Gospodarstwa Domowego spełnia w całości spoczywające na niej zadania, przyczyniając się w wysokim stopniu, iż dziewczęta, opuszczające szkołę, idą w życie praktycznie przygotowane.

Pracownia Robót Ręcznych dla nauczycielstwa szkół powszechnych ma za zadanie przygotowanie wykwalifikowanych sił nauczycielsko-instruktorskich, któreby potrafiły roboty ręczne fachowo poprowadzić w szkołach powszechnych. Wykłady odbywają się w dwóch grupach. Wykładane są roboty papierowe, tekturowe, z gliny i drzewa. Nauczanie prowadzone jest przy pomocy teoretycznych wykładów i ćwiczeń praktycznych. Pracownia posiada nowoczesne urządzenia, prowadzona jest przez wykwalifikowane siły fachowe. Liczba słuchaczy wynosi w grupie przeciętnie 30. Specjalną frekwencją cieszą się wykłady z zakresu papieru, tektury i gliny. W przyszłości jest zamierzone prowadzenie robót koszykarskich, sznurkowych, szmuklerskich oraz haftów. Wykłady postawione są na poziomie artystycznym; przyszłym siłom instruktorskim wpaja się nie tylko techniczne wiadomości i umiejętność metodyki pracy, lecz również zamiłowanie piękna, traktowanie robót ręcznych jako sztuki.

Dla uczniów miejskich szkół średnich istnieje **bursa**, gdzie znajduje pomieszczenie 26 chłopców pod kierunkiem doświadczonego wychowawcy. Bursa prowadzona jest na sposób internatów angielskich, przy bursie istnieje kółko śpiewacze. Większość bursistów to synowie biednych rodziców, często sieroty z różnych powiatów Woj. Łódzkiego. Otrzymują bezpłatnie od miasta mieszkanie z meblami, opał, światło oraz obiady po cenach ulgowych z kuchni dla inteligencji przy Wydziale Opieki Społecznej.

Pracownia Przyrodnicza z początkiem bieżącego roku szkolnego uruchomiła 8-ci oddział przy ul. Narutowicza 42. Celem dalszego ułatwienia działwie szkół powszechnych korzystania z praktycznych lekcji chemii i fizyki w organizacji znajduje się czwarta pracownia przyrodnicza, dla szkół położonych w południowej części miasta. Z Miejskich Pracowni Przyrodniczych korzystają prócz dzieci miejskich szkół powszechnych, słuchacze kursów wieczorowych, oraz kandydaci seminarjum nauczycielskiego. Oddział Szkolnictwa podjął inicjatywę założenia **muzeum pedagogicznego**. Pracownia, znajdując się pod sprężystym kierownictwem, z okresu na okres zwiększa swą sprawność, dążąc do takiego ugrupowania zajęć poszczególnych szkół, by potrzeby ich były wszechstronnie i możliwie najdogodniej pod względem rozmieszczenia uwzględniane.

W dziedzinie **higjeny szkolnej** w okresie sprawozdawczym, wzorem lat ubiegłych zorganizowano w miesiącach lipcu i sierpniu kolonje letnie w parku 3 Maja. Stroną administracyjno-gospodarczą zajął się Wydział Opieki Społecznej, stroną zaś lekarsko wychowawczą — Wydział Oświaty i Kultury. Przed uruchomieniem półkolonij Sekcja Higjeny Szkolnej urządziła wykłady teoretyczne i praktyczne dla wychowawców na temat „Jak pro-

wadzić gry i zabawy oraz niesienie doraźnej pomocy w nagłych wypadkach zachorowań". Działka zakwalifikowana przez lekarzy-higienistów, została podzielona na dwie partje: jedna przebywała na półkolonjach w m. lipcu, druga w m. sierpniu, codziennie (prócz niedziel i świąt) od 9 rano do 4 po południu. Pożywienia dostarczał Wydział Opieki Społecznej trzy razy dziennie w kuchniach polowych na miejsce. Według orzeczeń lekarzy-higienistów jedzenie było smaczne i pożywe. Dzieci podzielono na 25 grup. Każda grupa miała swój porządkowy numer i oznaczone stałe miejsce, działka zaś posiadała numerki swojej grupy. Ogółem korzystało z półkolonji 3977 dzieci, w tem 1000 dzieci finansowała Kasa Chorych.

W m. wrześniu w związku z rozpoczynającym się rokiem szkolnym zaopatrzone wszystkie szkoły powszechne w apteczki. Po ukończonych zapisach wzorem lat ubiegłych pp. lekarze-higieniści przeprowadzili ogólne badanie dzieci celem ustalenia stanu odżywiania, czystości, zakresu potrzeby powtórnego szczepienia ospy, oraz — rozmiaru potrzeby izolowania dzieci chorych na jaglicę. Celem wzmocnienia dzieci źle odżywianych postanowiono skierowywać je do Kasy Chorych i Opieki Społecznej dla leczenia tranem. W zależności od siły wzroku i zdolności słyszenia rozmieszczono odpowiednio dzieci w klasach. Pp. lekarze odbyli dwa kolejne miesięczne zebrania, poświęcone całokształtowi zagadnień higieny szkolnej oraz sprawom bieżącym. W tymże czasie odbyły się cztery zebrania 2 tygodniowe p. higienistek, poświęcone bieżącym zadaniom higieny szkolnej. Celem pogłębienia i roztoczenia baczniejszej **opieki lekarskiej** jest zamierzone na przyszłość powiększyć liczbę lekarzy i higienistek w ten sposób, by lekarz z higienistką obsługiwali 2500 dzieci, zamiast jak obecnie ma miejsce—3000 dzieci. Celem stworzenia warunków dla normalnego rozwoju fizycznego działki szkolnej, jest zamierzone zaangażowanie **instruktora wychowania fizycznego**, pod którego kierownictwem byłyby prowadzone ćwiczenia fizyczne.

Zamierzone rozszerzenie działalności **szkół jaglicznych** wobec braku lokali zostało zrealizowane przez nauczanie w lokalach dotychczasowych szkół jaglicznych na 2 zmiany. Celem objęcia przez Sekcję Higieny Szkolnej całokształtu zadań, wystąpiono z inicjatywą, by lekarze miejskich domów wychowawczych zostali podporządkowani Sekcji Higieny Szkolnej. Dla ochron przejętych przez Wydział projektowane jest zaangażowanie specjalnego lekarza higienisty, któryby przeprowadzał periodyczne badanie tamtejszych dzieci, oraz prowadził inspekcję lokali ochron.

Celem zapewnienia normalnego zaopatrywania szkół w przedmioty gospodarcze i dla utrzymania czystości w okresie sprawozdawczym **Składnica Pomocy Naukowych** została zaopatrzoną na przeciąg całego roku szkolnego we wzmiankowane przedmioty na sumę mk. 2,312,000,000.— Rozdawnictwo odbywa się wg. przyjętych norm w przeciągu całego roku. Szkoły czerpią ze Składnicy wg. zapotrzebienia, potwierdzonego przez Oddział Szkolnictwa.

Poza instytucjami miejskimi Oddział Szkolnictwa posiada pod kontrolą pedagogiczną **ochrony** przejęte przez Wydział Oświaty i Kultury pod względem wychowawczym. Pomoc miasta wyraża się przez opłacanie z Kasy Miejskiej 25 ochroniarek, oraz dostarczanie pomocy naukowych, które pozostają własnością miasta. Celem zorientowania się co do istotnych potrzeb ochron, przejętych przez miasto, została przeprowadzona wizytacja przy udziale p. przewodniczącego Wydziału, Zygmunta Hajkowskiego, w wyniku której postanowiono zorganizować fachową wizytację oraz periodyczną kontrolę ochron. Do tej pracy uproszono p. Marię-Janinę Łabecką, Dyrektorkę Państwowego Seminarjum Ochroniarskiego. Ustalono, iż ze

względów zasadniczych powinno się w miarę otrzymywania lokali otwierać miejskie ochrony przedszkolne, względnie dążyć do zamiany przejętych ochron na miejskie. Celem roztoczenia opieki wogóle nad młodzieżą postanowiono wystąpić z inicjatywą zorganizowania T-wa Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą.

Oddział Szkolnictwa, zdając sobie sprawę, iż, prowadząc instytucje i zakłady o najrozmaitszych charakterach i typach, nie zdążył wobec ciągłego rozszerzania pola pracy należycie pogłębić i sprecyzować funkcjonowania istniejących agend, zamierza swe wysiłki skierować w tym kierunku, by istniejące placówki stały się wzorem przez swe sprawne funkcjonowanie.

Dział sprawozdawczy.

Protokół.

14 (I sesji) posiedzenia Rady Miejskiej.

Łódź, dn. 6 grudnia 1923 r.

Komplet radnych: 74, obecnych radnych: 60.
Komplet członków Magistratu: 11, obecnych członków Magistratu 8.

Posiedzenie otworzył o g 8 m. 30 wiecz. przewodniczący R. M. dr. B. Fichna, w obecności quorum Rady (68 członków), zaprosiwszy do stołu prezydjalnego rr. sekretarzy A. Cyrańskiego i W. Credową, oraz dyrektora Biura Rady Miejskiej p. P. Rundo, do prowadzenia protokołu.

Przyjęto do wiadomości:

1) Zawiadomienia członków Rady Miejskiej: Adamskiego, Kruczkowskiego, Kurka, Mendelsoń — usprawiedliwiających nieobecność swą na posiedzeniu w dniu dzisiejszym.

2. Oświadczenie Prezydjum w sprawie rezygnacji z mandatu radzieckiego r. Rzewskiego oraz wstąpieniu w związek z tem w skład Rady Miejskiej r. Alicji Napiórkowskiej, zastępcy z teje listy kandydatów.

3. Oświadczenie Prezydjum w sprawie wejścia w skład Rady Miejskiej dr. Aleksandra Margolisa, w zw. z utraceniem mandatu radzieckiego przez rr. Lichtensteina i Milmana.

4. Uchwały Magistratu:

№ 675 z dn. 20 listopada r. b. w sprawie podwyższenia wysokości mnożnika, regulującego pobory pracowników Zarządu Miejskiego, na mies. gruzdzień 1923 r. narazie o dalsze 59,57%, t. j. z 978.924 punktów do 1.562.069 punktów;

№ 723 z dn. 27 listopada r. b. w sprawie podwyższenia z dn. 1 listopada 1923 r. wysokości wypłacanego nauczycielstwu miejskich

szkół powszechnych dodatku miejskiego do zasadniczej pensji, otrzymywanej ze Skarbu Państwa, z mk. 500.000.— do mk. 1.676.000.— na osobę miesięcznie;

№ 696 z dn. 23 listopada r. b. w sprawie podwyższenia z dn. 1 listopada 1923 r. wysokości płacy zasadniczej nauczycielstwu miejskich szkół średnich z mk. 4.118.000 — do mk. 12.601.080.— rocznie za godzinę tygodniowo oraz wysokości płacy zasadniczej sekretarzy tychże szkół z mk. 5.800.000.— do marek 17.748.000.— miesięcznie;

№ 658 z dn. 16 listopada r. b. w sprawie podwyższenia stawki, poczynając od dn. 1 listopada 1923 r., za leczenie i utrzymanie chorych umysłowo, stałych mieszkańców m. Łodzi w Zakładzie Psychiatrycznym w Kocborowie do mk. 150.000.— za chorego dziennie;

№ 659 z dn. 16 listopada r. b. w sprawie podwyższenia od dn. 15 listopada 1923 r. opłat w miejskich zakładach kąpielowych;

№ 657 z dn. 16 listopada r. b. w sprawie podwyższenia, poczynając od dn. 15 listopada 1923 r., opłat za dokonywanie sekcji na trupach, dostarczonych do Prosektorjum Miejskiego przez władze sądowo-policyjne oraz prywatne szpitale miejskowe;

№ 655 z dn. 16 listopada r. b. w sprawie podwyższenia, poczynając od dn. 15 listopada 1923 r., opłat za analizy, dokonywane przez Miejską Pracownię Bakterjologiczną;

№ 695 z dn. 23 listopada r. b. w sprawie podwyższenia z dn. 26 listopada 1923 r. opłat na rzecz m. Łodzi od uboju zwierząt w rzeźniach miejskiej i bałuckiej tytułem dodatku do zasadniczej taryfy za ubój;

№ 672 z dn. 20 listopada r. b. w sprawie zezwolenia Cechowi Kominiarzy w Łodzi na pobieranie w mies. listopadzie i grudniu 1923 r. podwyższonych opłat za czyszczenie kominiów w mieście;

№ 690 z dn. 20 listopada r. b. w sprawie podwyższenia z dn. 16 listopada 1923 r., opłat

za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach prywatnych i miejskich;

№ 656 z dn. 16 listopada r. b. w sprawie pobierania, poczynając od dz. 15 listopada 1923 r., podwyższonych opłat za przewóz chorych, na częściowe pokrycie wydatków, ponoszonych przez miasto na przewóz chorych do szpitali, lecznic i mieszkań prywatnych od rodzin chorych, leczących się w szpitalach miejskich na własny rachunek, wzgl. na rachunek Kasy Chorych m. Łodzi (lub gmin zamiejscowych);

odezwę Magistratu z dn. 4 grudnia r. b. o podwyższeniu taryfy Tow. El. Ośw. na m. październik 1923 r.

5. Odpowiedź Magistratu w związku z krótkim zapytaniem r. Zuberta zgłoszonym na posiedzeniu Rady w dn. 8 listopada r. b., w sprawie stanu bruków na przedmieściu Karolew, a mianowicie:

„Stan bruków w Łodzi, jak wykazało ostatnie zestawienie, sporządzone przez Oddz. Brukarski, jest rozpaczliwy, dowodem czego jest fakt, że 200.000 mtr. kw. bruku jezdni w śródmieściu wymaga naprawy.

Przedmieścia Łodzi w poważnej części są do dnia dzisiejszego niezabrukowane, a ulice prócz zabrukowania wymagają przedtem niwelacji i robót ziemnych.

Obecna pora roku w związku z nadchodzącą zimą nie pozwala na rozpoczęcie nowych robót ziemnych i brukarskich i dlatego sprawa ta siłą rzeczy musi być odłożona do wiosny.

Wydz. Budownictwa w zamierzeniach skarbowych na rok 1924 uwzględnił obok zabrukowania i reperacji całego szeregu ulic śródmieścia, także po cztery ulice na przedmieściach, jako to: na Karolewie, na Bałutach, w Chojnach i Rokiciu.

Do robót tych Wydział przystąpi z rozpoczęciem sezonu wiosną 1924 r., nagromadziwszy w ciągu zimy odpowiednią ilość kamienia brukowca, dzikiej kostki, oraz regularnej kostki granitowej i bazaltowej.

Obecnie Wydział jest w okresie pertraktacji z całym szeregiem dostawców, firm i towarzystw o dostarczenie wyżej wspomnianego materiału brukarskiego.

6. Odpowiedź ł. Kruczkowskiego w imieniu Magistratu w związku z krótkim zapytaniem r. Schweiga, zgłoszonym na posiedzeniu Rady w dn. 15 listopada r. b. w sprawie bicia uczniów żydów na kursach dokształcających w szkole przy ul. Pl. Dąbrowskiego 2, treści następującej:

„Obecnie są trzy oddziały w tej szkole, w każdym po 3, 4 do 5 żydów.

Zapytywani przeze mnie i badani, oświadczyli, że żadnych bójek teraz niema i przedtem nie było. W czasie organizowania szkoły było kilku chłopców rozhukanych, którzy wogóle dokuczali kolegom i nauczycielom, lecz gdy zostali usunięci, zapanował spokój.

P. r. dr. Schweig był u mnie w kancelarji w tej sprawie 5-XI, więc 8 dni przed wniesieniem interpelacji, i otrzymał w tej sprawie odemnie i od przyzwanego przeze mnie referenta Kursów wyjaśnienia, z których był, jak sam to oświadczył, zupełnie zadowolony.

W początkach prowadzenia szkoły wieczorami gromadziła się na placu Dąbrowskiego młodzież, nienależąca do szkoły, oczekując swych znajomych, czy kolegów ze szkoły.

Zarazem dzięki energicznym zarządzeniom szkoły, zwyczaj ten nie tylko nie ustalil się, ale znikł zupełnie.

Uczniowie żydzi zapytywani przeze mnie wobec świadków zaprzeczyli kategorycznie zarzutowi, jakoby w tej szkole bito żydów.

7. Odpowiedź ławn. Muszyńskiego w imieniu Magistratu na krótkie zapytanie r. Minberga, zgłoszone na posiedzeniu Rady w dn. 22 listopada r. b. o zadłużeniu Magistratu w Wydz. Handlowym, sięgającym 2 miliardów mk., pozbawiającem Wydział możliwości spełnienia zadań, do których został powołany, — a mian., że istotnie na rachunkach suma taka figurowała, jednakże jedynie z powodu niemożności ze względów technicznych wcześniejszego rozrachunku należności przez Wydz. Handlowy; obecnie suma całkowicie wpłynęła do kasy Wydziału i niezależnie od tego Wydział otrzymał z Magistratu jeszcze jeden miliard, t. j. łącznie 3 miljardy mk., sprawa została więc ostatecznie uregulowana.

8. Odpowiedź ławn. Joela w imieniu Magistratu na krótkie zapytanie r. Schweiga, zgłoszone na posiedzeniu Rady w dn. 22 listopada r. b., o udzielaniu pomocy lekarskiej i wykonywaniu najrozmaitszych zabiegów leczniczych w Kasie Chorych przez osoby, które absolutnie do tego nie są powołane, co odbija się na stanie zdrowotnym ubezpieczonych, — treści następującej:

„Jak wiadomo, w prasie wczoraj ukazał się komunikat Komisarza Kasy Chorych m. Łodzi, że chorzy członkowie Kasy i ich rodziny otrzymują pomoc lekarską wyłącznie od dyplomowanych lekarzy, Felczerzy, akuszerki i pie-

łęgniarki spełniają tylko te czynności pomocnicze, które spełniali do strejku lekarzy, t. j. dokonywują zastrzyków, zmieniają opatrunki, stawiają bańki i t. p."

Ze sfer lekarskich natomiast wiadomo mi, iż praca felczerów, akuserek i pielęgniarek w znacznym stopniu przekracza czynności pomocnicze:

1. Felczerzy w znacznej ilości wypadków samodzielnie leczą z polecenia władz kasowych chorych ubezpieczonych, zapisują im lekarstwa, dokonywując zabiegów chirurgicznych, oraz takich opatrunków, jakie winny być bezwzględnie dokonywane przez lekarzy.

2. Również pielęgniarce z polecenia władz kasowych przyjmują samodzielnie w niektórych ambulatorjach chorych ocznych, usznych oraz ginekologicznych, korzystając przytem z zapasów aptek podręcznych poszczególnych gabinetów, zawierających dość często lekarstwa o bardzo silnem działaniu.

Ze względu na to, iż ostateczne załatwienie tej sprawy nie należy do kompetencji Wydz. Zdrow. Publ., zostało zapytanie dr. Schwajga przesłane Wojewódzkiemu Urzędowi Zdrowia."

9. Odpowiedź ławn. Joela w imieniu Magistratu na krótkie zapytanie r. Zuberta, zgłoszone na posiedzeniu Rady w dn. 22 listopada r. b. o nagromadzeniu zapasów materiałów, wydzielających przykryy odór, w fabryce świec, mieszczącej się przy ul. Nowo-Radwańskiej 5/7, mianowicie:

"W związku z zapytaniem, zgłoszonym na posiedzeniu Rady Miejskiej przez r. Zuberta, w dn. 28.XI.23 r. dokonano oględzin posesji przy ul. Nowo-Radwańskiej № 5/7 i stwierdzono, że na tejże posesji znajduje się fabryka przetworów chemicznych Sp. Akc. p. f. „Swelan", która wyrabia olejną, glicerynę, mydło domowe i wódkienicze.

Fabryka mieści się w głębi podwórza: jak z lewej, tak i z prawej strony i z frontu (poprzez ulicę) znajdują się tylko puste place, z tylnej części przylega posesja Flemiga, którą oddziela nowobudująca się oficyna.

Żadnego zaduchu, ani też szkodliwych dla zdrowia wyciewów, jak również i innych znacznych uchybień sanitarnych nie stwierdzono; w samej fabryce i w składzie daje się tylko uczuć specyficzny zapach tłuszczu. Płynna ciecz, wypuszczana z fabryki, również nie wydaje woni szkodliwej dla zdrowia, spływa do ścieku podwórzowego, a stamtąd — do kanału spustowego przy ul. Radwańskiej.

10. Krótkie zapytania:

a) 1. r. Credowej pod adresem Magistratu, mian:

„Czy Magistratowi wiadomo o zaszłym fakcie w szkole powszech. № 113 przy ulicy Zgierskiej № 126, gdzie właściciel domu Adolf Bonn stale znieważa personel nauczycielski, bije, kopie, kaleczy dzieci, obraża uczucia narodowe, a w ubiegłą sobotę, t. j. dn. 24 ub. m., znieważył słownie i czynnie nauczyciela tejże szkoły.

I czy Wydz. Ośw. i Kult. przy Magistracie ma możność zabezpieczenia godności urzędników, będących na służbie, przed zniewagami? Oraz, dlaczego Oddz. Prawny przy Magistracie nie zajął się sprawą wniesioną przez Inspektorat Szkolny Łódzki jeszcze w mies. maju za obrazę słowną kierowniczkę tejże szkoły?"

2. oświadczenie przewodniczącego, że Magistrat udzieli odpowiedzi na następnem posiedzeniu R. M.

b) 1. r. Wojakowskiego, na jakich warunkach Magistrat wydzierżawił plac przy zbiegu ul. Unji i Szosy Karolewskiej,

2. odpowiedź ławn. Bednarczyka w imieniu Magistratu, że wzm. plac został wydzierżawiony przez poprzednie władze miejskie w r. 1922, w mies. lutym, na podstawie uchwały R. M.; czynsz dzierżawny za 51 tys. m. kw. wynosi 1.000.— mk. rocznie, plac został oddany w dzierżawę na lat 20.

c) 1. r. Knora, czy prawdą jest, że Magistrat pomimo dwukrotnego protestu delegacji gospodarczej ma zamiar przystąpić do przecięcia parku „Źródlika" ulicą,

2. oświadczenie przewodniczącego, że Magistrat udzieli odpowiedzi na następnem posiedzeniu R. M.

11. a) oświadczenie r. Poznańskiego treści następującej:

"W dn. 29. XI. r. b. nastąpiło wykluczenie rr. Lichtensteina i Milmana z R. M. Jak widać z oświadczenia wymienionych radnych, nadesłanego do Prezydium R. M. i ogłoszonego w prasie, nie mieli oni zamiaru odmowy uczczenia pamięci poległych bohaterów powstania listopadowego. Przeciwnie, w oświadczeniu swem składają oni hołd pamięci uczestników powstania i przyznają, że niepowstanie z miejsc zostało u nich spowodowane tylko odrazą do przyłączenia udziału we wspólnej manifestacji z reakcyjną większością R. M. Przyznają się oni do popełnionego błędu, jakim była obraza przez nich forma nieprzyłączenia się.

Większość R. M. zareagowała na ich postępowanie w sposób gwałtowny i brutalny, nie dając możności radnym tym swobodnie wytłumaczyć się. Frakcja uważa postępowanie większości R. M. za akt gwałtu reakcji w stosunku do praw parlamentarnych przedstawicieli klasy robotniczej. Czynem tym większość R. M. wykażała, że parlamentarizm i prawa demokratyczne są dla niej czczym frazesem.

Składając najenergiczniejszy protest przeciwko większości R. M., nie możemy potępić postępowania Przewodniczącego na tem posiedzeniu R. M., który, nie zapewniając bezpieczeństwa osobistego radnych, prowadził w dalszym ciągu posiedzenie i odbył głosowanie.

Uprzejmie proszę o wpisanie w całości oświadczenia niniejszego do protokołu posiedzenia R. M. —

b) odpowiedź r. dr. Rosenblatta, że będąc wówczas urzędującym przewodniczącym, w swoim postępowaniu kierował się we wszystkich momentach wyłącznie wymaganiami regulaminu, — że przewodniczący R. M. nie jest żadnym samowładcą, gdyż jego prawa i obowiązki są ściśle określone przez regulamin; przewodniczący nie ma prawa sam przerywać posiedzenia ani odraczać go przed wyczerpaniem porządku dziennego, wniosku zaś o zamknięcie posiedzenia nie było. R. Rosenblatt zaznacza, że przewodniczący powinien wyczerpać wszystkie środki, któreby umożliwiły dalsze prowadzenie obrad; rolą jego w takich wypadkach jest nie nakazywać lub chwycić się środków takich, których nie posiada fizycznie, ale rolą jego jest działanie łagodząco i kojąco i to nie w interesie tego lub owego radnego, tej innej partji, ale w obronie prestige'u Rady. R. Rosenblatt stwierdza, że kiedy zaszły wiadome wypadki, posiedzenie przerwał, licząc, że Rada Miejska uspokoi się; gdy posiedzenie zostało wznowione i zajścia powtórzyły się, znów posiedzenie przerwał i powtarzało się to 3 razy, dopóki Rada nie mogła przystąpić do obrad.

R. Poznański utrzymuje, że przewodniczący nie powinien był głosować wniosku. Takich praw przewodniczący nie posiada; przewodniczący, który chce być człowiekiem obiektywnym na swoim urzędzie, nie może celowo dopuszczać lub nie dopuszczać do głosowania jakichkolwiek wniosków. Gdy wniosek został podpisany przez odpowiednią ilość radnych, obowiązkiem jego, jako przewodniczącego, było poddać go pod głosowanie i to niezależnie od tego, jakieby przewodniczący subiektywnie

zajmował stanowisko do treści wniosku. R. Rosenblatt wskazuje jeszcze na jeden moment, który miał wówczas miejsce. Chodziło mianowicie o to, żeby wiadome zajścia nie wyniosły się poza salę R. M. Otóż wówczas jedynem wyjściem z tego było, aby posiedzenie R. M. odbywało się nadal.

Wychodząc z założeń powyższych, r. Rosenblatt uważa, że zarzuty pod adresem sprawowania przez niego obowiązków, jako przewodniczącego, nie wytrzymują żadnej krytyki.

Uchwalono:

A. W sprawach objętych porządkiem dziennym.

I. W przedmiocie sprawozdania delegacji radzieckiej z pobytu w Warszawie a p. Marszałka Sejmu i a Rządu w sprawie pomocy dla bezrobotnych. —

Po wysłuchaniu sprawozdania r. mec. Stypułkowskiego, przewodniczącego delegacji, oraz wyczerpującej na ten temat dyskusji, w której zabierali głos rr. Rosenblatt, Zubert, Pawlak i Kalużyński, Rada Miejska postanawia

przyjąć sprawozdanie do wiadomości, przekazując dalsze załatwienie spraw związanych z przyjściem z pomocą dla bezrobotnych Magistratowi i K-sji Pracy.

II. W sprawie utrzymania w mocy poboru podatku od broni palnej —

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 683 dn. 18 listopada 1923 r., postanawia

1. w myśl ust. I art. 20 ust. z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. P. № 94/23 poz. 747) utrzymać nadal w mocy statut o poborze na rzecz m. Łodzi podatku od broni palnej, zatwierdzony przez Radę Miejską uchwałą № III z dnia 1 lipca 1922 r. i przez Min. Spr. Wewn. reskryptem № S. M. 2048/23 z dn. 5 kwietnia 1923 r. Po datak ten wynosi:

1. od dubeltówki i sztucera mk. 300.000. —

2. od rewolweru mk. 75.000.—
Do podatku tego — w myśl ust. 2-go art. 68 ust. z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregul. fin. kom. — ma zastosowanie art. 10 ust. z dn. 24 marca 1923 r. w przedmiocie wyrównania opłat stemplowych oraz podatków spadkowego i od darowizn (Dz. Ust. R. P. № 44/23 poz. 296),

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

III. W sprawie utrzymania w mocy opłat za prawo jazdy po mieście—

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 631 z dn. 13 listopada 1923 r., postanawia

1. na zasadzie ust. 1 art. 20 ust. z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymcz. uregul. fin. kom. (Dz. Ust. R. P. № 94/23 poz. 747) utrzymać nadal w mocy statut o pobieraniu na rzecz m. Łodzi opłat za prawo jazdy po mieście, zatwierdzony przez Radę Miejską uchwałą № VIII z dn. 28 września 1922 r. i przez Min. Spr. Wewn. reskryptem L. S. M. 504/12 z dn. 10 lutego 1923 r.

Poczynając od dnia 1. stycznia 1924 r., opłata ta wynosi:

a) od dorożki jednokonnej mk. 200.000.—

od dorożki parokonnej marek 350.000.—

b) od wozu ciężarowego, platformy, resorówki lub beczki asenizacyjnej:

o zaprzęgu jednokonnym marek 200.000.—

o zaprzęgu parokonnym marek 350.000.—

c) od wozu meblowego (zamkniętego) mk. 2 000.000.—

d) od wozu kotłowego marek 1.000.000.—

e) od wózka ręcznego marek 100.000.—

od przedsiębiorcy, posiadającego więcej wózków, od każdego wózka po mk. 150.000.—

f) od karety lub landa marek 5.000.000.—

od karety jednokonnej marek 4.000.000.—

g) od powozu lub wolantu mk. 5.000.000.—

h) od bryczki jednokonnej mk. 4.000.000.—

od bryczki dwukonnej marek 5.000.000.—

i) od karawanu I kl. mk. 1.000.000

" " II " " 750.000

" " III " " 200.000

j) od samochodu osobowego:

1. o sile do 20 HP (sterowych) od każdego HP po mk. 1.000.000.—

2. o sile wyższej od każdego HP po mk. 1.800.000.—

k) od samochodu ciężarowego pojemności:

do 3 tonu mk. 5.000.000.—

powyżej 3 tonu " 8.000.000.—

l) od motocyklu " 1.000.000.—

ł) od roweru " 500.000.—

przyczem robotnicy i młodzież szkolna płacą od roweru tylko mk. 100.000.—

Wozy, przyczepione do samochodów, płacą połowę stawki, przewidzianej dla samochodów.

Każdy właściciel samochodu obowiązany jest przy rejestracji samochodów okazać legitymację samochodu.

O ile pojazdy, wymienione w punktach f, g, h, oraz samochody osobowe (punkt j) należą do przedsiębiorstw wynajmu tych środków lokomocji, opłata od nich wynosi 50 proc. odpowiednich stawek.

Do opłat tych — w myśl ust. 2-go art. 68 ust. z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymcz. uregul. fin. kom. — ma zastosowanie art. 10 ustawy z dn. 24 marca 1923 r. w przedmiocie wyrównania opłat stemplowych oraz podatków spadkowego i od darowizn (Dz. Ust. R. P. № 44/23 poz. 296),

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

IV. W sprawie pobierania na rzecz m. Łodzi dodatków do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków i przetworów wódczanych i spirytusowych—

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 635 z dn. 13 listopada 1923 r., postanawia

1. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. № 24/23, poz. 747) pobierać na rzecz m. Łodzi w myśl art. 11 tejże ustawy dodatki do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych na terenie m. Łodzi, pobieranych na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 października 1922 r. (Dz. Ust. R. P. № 95/22, poz. 899).

Dodatki te wynoszą: 100 proc. o: płaty państwowej od patentu na sprzedaż trunków i przetworów wyżej wymienionych.

Zgodnie z przepisem ust. 2 art. 11 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymcz. uregul. fin. kom., dodatki te pobierane będą łącznie z opłatami państwowymi,

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

V. W sprawie poborów na rzecz m. Łodzi dodatku do wszystkich państwowych podatków od spożycia; zużycia wzgl. produkcji, z wyjątkiem podatku od węgla, olejów mineralnych, cukru i soli—

Rada Miejska, przychylając się do wniosków Magistratu № 636 z dnia 13 listopada oraz № 748 z dnia 30 listopada 1923 r., postanawia

1. od terminu, który oznaczy Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, pobierać się będzie na rzecz m. Łodzi na zasadzie art. 10 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. P. № 95/23 poz. 747) - dodatek do wszystkich państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji, z wyjątkiem podatku od węgla, cukru, olejów mineralnych i soli.

Dodatek ten będzie wymierzany i pobierany łącznie z podatkami państwowymi. Wysokość wpływów z te-

go dodatku, który wynosi 30 proc. państwowego podatku od spirytusu i wyrobów wódczanych, wina i win musujących oraz od piwa, a 15% państwowego podatku od innych przedmiotów i 60% którego przypada gminom miejskim, oznaczona będzie przez Ministra Skarbu po ustaleniu podstawy rozdziału wpływów z tego dodatku pomiędzy poszczególne miejskie jednostki samorządowe;

2. na zasadzie okólnika Ministra Spraw Wewnętrznych № SM. 6048 z dn. 11 listopada 1923 r. w sprawie stosowania ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. P. № 94/23 poz. 747) podnosi się z dn. 1 grudnia 1923 r., aż do czasu, w którym Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oznaczy termin wejścia w życie mocy obowiązującej art. 10 tejże ustawy, stawkę podatku komunalnego od spożycia spirytusu, wyrobów wódczanych, wina i piwa, konsumowanych na obszarze m. Łodzi, do 80 proc. odnośnych państwowych podatków akcyzowych;

3. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

VI. W sprawie pobierania na rzecz m. Łodzi podatku od przedmiotów, podlegających wymiarowi państwowego podatku przemysłowego—

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 634 z dn. 13 XI 1923 r., postanawia

1. miasto Łódź pobierać będzie, z terminem ważności od dn. 1 stycznia 1923 r., na zasadzie art. 119 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. Ust. R. P. № 58/23, poz. 412) i art. 8 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. Ust. R. P. № 94/23, poz. 747), podatek od przedmiotów, podlegających wymiarowi państwowego podatku przemysłowego, w

postaci dodatku do państwowego podatku przemysłowego w wysokości 0,5 proc. zaś od przedsiębiorstw i osób, wyszczególnionych w art. 8 ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w wysokości 25 proc. ceny świadectw przemysłowych, nabywanych przez te przedsiębiorstwa i osoby. Na przedmioty, wymienione w ust. I, II, VIII i IX art. 3 ustawy z dn. 14 maja 1923 r., nakłada się na rzecz m. Łodzi podatek w wysokości 0,5% sumy obrotu;

2. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

VII. W sprawie pokrywania z funduszków miejskich w r/adm. 1924 części wydatków, ponoszonych przez Skarb Państwa na prowadzenie Państwowego Zakładu Badania Żywności i Przedmiotów Użytku w Łodzi—

Rada Miejska, przychylając się do wniosku Magistratu № 614 z dn. 9 listopada 1923 r., postanawia

1. pokrywać z funduszków miejskich w r/adm. 1924 część wydatków, ponoszonych przez Skarb Państwa na prowadzenie Państwowego Zakładu Badania Żywności i Przedmiotów Użytku w Łodzi (opał i światło, drobny remont i uzupełnianie inwentarza, aparat telefoniczny i kupno niektórych chemikali);

2. wnieść na ten cel do Zamierzeń Skarbowych Zarządu m. Łodzi na r/adm. 1924 w wydatkach dz. VI kwotę mk. 154.000.000.—,

3. wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

VIII. W sprawie zrzeczenia się zapisu w kwocie mk. niemieckich 500.000.—, uczynionego na rzecz m. Łodzi przez ś. p. Edwarda Herbsta.

Ze względu na to, że w danym wypadku chodzi o reasumpcję uchwały Rady Miejskiej № IV z dn. 1 lipca 1922 r., odnośny zaś wniosek k-sji do spraw ogólnych nie jest zaopatrzonej w wymaganą regulaminem liczbę podpisów, — przekazać sprawę k-sji regulaminowo-prawnej.

IX. W sprawie apowaznienia Magistratu m. Łodzi do wydania rozporządzenia obowiązującego w przedmiocie dokształcania młodzieży, pracującej w przemyśle, rzemiośle i handlu

sprawę łącznie z dezyderatem r. dr. Schweiga przekazać k-sji do spraw ogólnych.

B. poza porządkiem dziennym
(wnioski nagłe).

I. W sprawie uruchomienia łaźni miejskiej przy ul. Wodnej (wn. r. Schweiga).

1. uznać nagłość sprawy, -
2. sprawę przekazać komisji do spr. ogólnych do regulaminowego traktowania.

II. W sprawie podwyższenia w m. Łodzi stawek podatku od ładunków kolejowych.

1. uznać nagłość sprawy,
2. na wniosek lawn. Kulamowicza przystąpić do rozpatrzenia sprawy in meritem,
3. z uwagi na gwałtowną deprecjację pieniądza i konieczność utrzymania wartości realnej sum podatkowych, wpływających z podatku od ładunków do Kasy Miejskiej, Rada Miejska, przychylając się do właściwego wniosku Wydz. Podatkowego, postanawia:

a) nadać art. 3 Statutu następujące brzmienie:

„Podatek od ładunków kolejowych na rzecz m. Łodzi wynosi:

a) od przesyłek pośpiesznych mk. 90,000.— za 100 kg. wagi brutto,

b) od przesyłek zwyczajnych mk. 35,000.— za 100 kg. wagi brutto“.

Podług powyższych stawek oblicza się również transporty z drobiem przyczem od całowagonowych przesyłek drobiu o 1-ej lub 2-ch podłogach pobiera się połowę należności, zaś przy 3-ch lub więcej podłogach pobiera się całkowitą należność.

Za podstawę przyjmuje się wagon przeciętnej ładowności, t. j. wagon 15-tonnowy.

Podatek oblicza się przy drobnych przesyłkach od każdych 10 kg., przy czem niezupełne dziesiątki kilogramów liczą się za pełne, przy ładunkach pół- i całowagonowych: zaczęte 100 kg. liczą się za 100 kg.

c) od przesyłek jednostkowych, zwyczajnych i pośpiesznych, za które podatek przewozowy oblicza się nie podług wagi:

1. za konie i bydło rosłe mk. 225,000.— od sztuki,

2. za wszelkie zwierzęta marek 55,000.— od sztuki.

Najniższa kwota podatku miejskiego wynosi mk. 35,000.—.

b) wezwać Magistrat do wykonania tej uchwały.

Z powodu wyczerpania porządku dziennego przewodniczący o godz. 11 min. 25 w nocy zamyka posiedzenie.

Przewodniczący (—) dr. B. Fichna
Prowadzący protokół (—) P. Rundo.

Obwieszczenia i Okólniki.

Okólnik № 64.

Okólnikiem № 14 P. 975/23 I z dnia 21 marca 1923 roku i № 41. P. 975/23 I z dnia 24 sierpnia 1923 roku powiadomiono wszystkie Wydziały i Oddziały Magistratu m. Łodzi, że udzielanie pracownikom Zarządu Miejskiego pożyczek na poczet pensyj zostało aż do odwołania wstrzymane. Nie bacząc na to, Wydziały i Oddziały nadsyłają Prezydjum Magistratu podania pracowników miejskich o pożyczki i to najczęściej bez zasługujących na uwzględnienie motywów. Prezydjum Magistratu pozostaje w związku z tem przykra konieczność uchylania podań, a Wydział Prezydjalny przeciążony jest nieprodukcyjną pracą.

Utrzymując zatem w mocy poprzednie rozporządzenie, podaje się do wiadomości, że odtąd uwzględniane będą podania o pożyczki jedynie w wypadkach, gdy wyjątkowe okoliczności zmuszają pracowników do poniesienia większych wydatków.

Ma się tu na myśli:

1) obłożną chorobę lub zgon członka pracownika (należy do podania dołączyć świadectwo lekarskie lub świadectwo zgonu),

2) wstąpienie pracownika w związek małżeński (po ślubie należy przedstawić świadectwo zawarcia małżeństwa),

3) poniesienie przez pracownika nadzwyczajnych strat materialnych (np. z powodu pożaru, kradzieży i t. p.; miarodajną co do prawdziwości motywów jest tu odpowiednia adnotacja kierownictwa Wydziału wzgl. Oddziału).

Mogą być uwzględniane i inne wyjątkowe motywy, które powyżej nie zostały wymienione, a które stawiają pracownika w krytycznej sytuacji materialnej, muszą być, jednak, należycie poparte niezbitemi dowodami. Zwraca się atoli uwagę, że fundusz, przeznaczony przez Prezydjum Magistratu na wypłatę pożyczek dla pracowników Zarządu Miejskiego jest ściśle ograniczony i przekroczony być nie może. Został on podzielony pomiędzy wszystkie Wydziały i Oddziały Magistratu m. Łodzi w stosunku do liczby pracowników i po jego wyczerpaniu pożyczki wcale nie będą udzielane aż do chwili zwrotu rat już udzielonych. Jeżeli zatem fundusz pożyczkowy wyczerpią pracownicy bez ostatecznej konieczności, wówczas odmowa może spotkać tych, których potrzeby są neodparte. PP. Dyrektorzy, Naczelnicy i Kierownicy Wydziałów i Oddziałów regulują zapotrzebowania pożyczek i za sprawiedliwy podział ich są odpowiedzialni.

Aż do odwołania pożyczki udzielane będą w wysokości najwyższej jednomiesięcznych poborów i zwrotne w trzech ratach miesięcznych.

Łódź, dnia 28 listopada 1923 roku.

Prezydent (—) M. Cynarski

Dyrektor
Zarządu Głównego
(—) J. Zalewski.

Okólnik № 65.

Niniejszem podaje się do wiadomości Wydziałów i Oddziałów Magistratu m. Łodzi, że w Ekspedycji Centralnej została ustanowiona popołudniowa praca dla gatunkowania i podziału korespondencji, napływającej w ciągu godzin urzędowania. Przy tym stanie rzeczy Wydziały i Oddziały mogą nadsyłać do Ekspedycji Centralnej przeznaczoną do rozesłania korespondencję aż do godziny 15-ej. W ciągu popołudnia odbędzie się gatunkowanie jej i przygotowanie dla wręczenia gońcom następnego ranka. Cała korespondencja zwykła, to znaczy taka, którą Wydziały i Oddziały załatwiają w ciągu całego roku, będzie w dniu następnym po nadesłaniu do Ekspedycji Centralnej bezwarunkowo wręczona odbiorcom. W związku z tem ustaje potrzeba pieczętowania korespondencji stemplem: „Pilne“. Pozostawić to należy tylko do listów, które wyjątkowo muszą być doręczone natychmiast. Również w porze popołudniowej rozgatunkowane będą pokwitowania z doręczonej odbiorcom w dniu poprzednim korespondencji i następnego ranka gońcy Wydziałów i Oddziałów odbiorą je z Ekspedycji Centralnej. W ten sposób pokwitowania wrócą do Wydziałów i Oddziałów na czwarty dzień po wysłaniu listów.

Wobec tego poleca się Wydziałom i Oddziałom skrzętne gromadzenie pokwitowań i układanie ich według dat i liczb, o ile charakter sprawy nie wymaga dołączenia pokwitowania do przebiegu. Szybki zwrot pokwitowań umożliwi należyte ich wykorzystanie i dlatego nieodnalezienie pokwitowania, a w związku z tem zaniechanie jakiejś sprawy, wymagającej dowodu doręczenia wezwania, czy zawiadomienia, nie będzie tolerowane.

Co się tyczy korespondencji nadzwyczajnej, wysyłanej w wielkich partjach, co ma miejsce np. w Wydziale Podatkowym, w Komisji Powszechnego Nauczania, to dla zapew-

nienia terminowego jej doręczenia odbiorcom przez Ekspedycję Centralną należy uprzednio porozumieć się z dyrektorem Zarządu Głównego. Podać należy liczbę przesyłek, termin nadsyłania i termin doręczenia; zawiadomienie o takich większych partjach przesyłek powinno nastąpić co najmniej na 10—14 dni naprzód, aby Ekspedycja Centralna mogła zmobilizować większe siły. Za niedoręczenie korespondencji nadzwyczajnej w żądanym terminie Ekspedycja Centralna nie odpowiada, o ile ze strony danego Wydziału wzgl. Oddziału nie było uprzedniego zawiadomienia.

Korespondencja, niedoręczona odbiorcom z powodu mylnie podanych adresów, jak również z powodu wyjazdu, przeprowadzki lub zgonu odbiorców, będzie zwrócona Wydziałom i Oddziałom na czwarty dzień po nadesłaniu do Ekspedycji Centralnej.

Za datę nadesłania korespondencji do Ekspedycji Centralnej uważać należy datę pokwitowania pracownika teje w książce doręczeń Wydziału wzgl. Oddziału. Dla uwydatnienia tej daty na korespondencji Ekspedycja Centralna pieczętować będzie codzienny wpływ swoim stemplem.

Łódź, dnia 28 listopada 1923 roku.

Prezydent (—) M. Cynarski.

Dyrektor

Zarządu Głównego

(—) J. Zalewski.

Obwieszczenie.

Magistrat m. Łodzi podaje do wiadomości, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem SM. 6419/23 z dnia 21. 11. 1923 r., komunikowanym Magistratowi pismem do Województwa Łódzkiego z dnia 24. 11. 1923 r. L. SM. 1816/23 zatwierdziło uchwałę Rady Miejskiej m. Łodzi z dnia 15. 11. 1923 r. w przedmiocie podwyższenia stawek pobieranego na rzecz miasta podatku od ładunków kolejowych.

W związku z powyższem art. 3 „Statutu o podatku od ładunków kolejowych na rzecz m. Łodzi” otrzymał brzmienie następujące:

„Podatek od ładunków kolejowych na rzecz m. Łodzi wynosi:

a) od przesyłek pośpiesznych mk. 30,000.— za 100 kg. wagi brutto.

b) od przesyłek zwyczajnych mk. 12,000.— za 100 kg. wagi brutto.

Podług powyższych stawek oblicza się również transporty z drobiem, przy czem od całowagonowych przesyłek drobiu o 1-ej lub 2-ch podłogach pobiera się połowę należności, zaś przy 3-ch lub więcej podłogach pobiera się całkowitą należność. Za podstawę przyjmuje się wagon przeciętnej ładowności, t. j. wagon 15-tonnowy.

Podatek oblicza się przy drobnych przesyłkach od każdych 10 kg., przy czem niepełne dziesiątki kilogramów liczy się za pełne, przy ładunkach pół i całowagonowych zaczęte 100 kg. liczy się za 100 kg.

c) od przesyłek jednostkowych, zwyczajnych i pośpiesznych, za które podatek przewozowy oblicza się nie według wagi.

1. za konie i bydło rosłe marek 7b,000.— od sztuki,

2. za wszelkie zwierzęta małe 18,000.— od sztuki.

Najniższa kwota podatku miejskiego wynosi mk. 12,000.—.

UWAGA: Stawki powyższe obowiązują od dnia 1 grudnia r. b.

Łódź, dnia 30 listopada 1923 r.

MAGISTRAT m. ŁODZI.

Prezydent (—) M. Cynarski.

Kronika miejska.

— **Ferje Rady Miejskiej.** Na zasadzie uchwały Konwentu Senjorów, ferje świąteczne R. M. trwać będą do dn. 10 stycznia 1924 r.

— **Zrzeczenie się mandatu.** Do Prezydium Rady Miejskiej nadeszło

pismo, zawierające rezygnację z mandatu radzieckiego p. senatora U. I. Mendelsoń, (Fracja żydów-ortodoksów). Na miejsce p. sen. Mendelsońa wchodzi do Rady z listy zastępców, p. A. M. Rogowy.

— **Kary za niedopełnienie obowiązku szkolnego.** W tygodniu od 3 do 8 grudnia r. b. za nieposyłanie dzieci do szkoły z wyroków K-sji Powszechnego Nauczania odbyli kary aresztu:

1) Malicki Aleksander, N. Sikawska 22, 1 dzień; 2) Łazarkowa Dorota, Al. I Maja 52, 1 dzień; 3) Lewy Andrzej, Chłodna 6, 1 dzień; 4) Rozental Daniel, Podrzeczna 8, 1 dzień.

— **Uroczysta akademja ku uczczeniu rocznicy powstania listopadowego.** Staraniem Wydziału Oświaty i Kultury w niedzielę dnia 9-go grudnia r. b. o godz. 11 rano w Teatrze Miejskim odbyła się uroczysta akademja ku uczczeniu rocznicy powstania listopadowego dla wychowanców 6 i 7 oddziałów szkół powszechnych. Nadzwyczaj urozmaicony program wykonany został przeważnie przez żeńską drużynę harcerską.

— **Płace pracowników miejskich.** Na posiedzeniu w dn. 4-go b. m. Magistrat postanowił podwyższyć płace pracowników miejskich o 45,75%, zgodnie z orzeczeniem komisji statystycznej do badania wzrostu kosztów utrzymania, za drugą połowę m. listopada.

— **Wymiar podatku dochodowego.** W miesiącu listopadzie komisja miejska do wymiaru państwowego podatku dochodowego odbywała posiedzenia plenarne dwa razy tygodniowo (w podkomisjach codziennie) pod przewodnictwem p. prezydenta M. Cynarskiego i p. ławnika Wydziału Podatkowego, I. Kulamowicza. W miesiącu ubiegłym komisja wymierzyła podatku na ogólną sumę mkp. 140,526,787,820.—.

W tymże miesiącu wpłynęło do Kasy Miejskiej z tytułu państwowego podatku od dochodu za rok 1922 — 1,640.202,429.— mkp. za rok zaś 1923 — 16,657,247,324.— mkp. Dość słaby wpływ tego podatku w listopadzie tłumaczy się, jak twierdzą płatnicy, brakiem gotówki, co powoduje że kontrybucenci zwlekają z zapłatą, mimo świadomości, iż za każdy dzień zwłoki płać 5 proc. dziennie. Wydział Podatkowy Magistratu m. Łodzi poczynił wszelkie starania, aby płatnikom podatku dochodowego uniemożliwić grę na zwłokę.

— **Przepisy sanitarne.** Zgodnie z uchwałą delegacji Wydziału Zdrowotności Publicznej, Magistrat zaakceptował opracowane przez Wydział przepisy sanitarne dla pralni publicznych. Przepisy te, ujęte w 10 artykułach; dotyczących urządzania pomieszczeń oraz warunków higienicznych pralni, skierowane zostaną do Rady Miejskiej, celem zatwierdzenia.

Prócz powyższego Wydział Zdrowotności Publicznej zaprojektował szereg innych przepisów sanitarnych, mianowicie: 1) o urządzeniu lodowni; 2) o zakładach, wyrabiających wody gazowe, lemoniade i t. p.; 3) o sklepach, sprzedających napoje gazowe; 4) o cukierniach, kawiarniach, mleczarniach, restauracjach i sklepach z nabiałem; 5) o zakładach, wyrabiających cukry; 6) o sklepach z produktami spożywczymi; 7) o zakładach, wyrabiających ocet. Dla szczegółowego rozpatrzenia i opracowania wymienionych przepisów Magistrat powołał komisję, złożoną z pp. wiceprezydenta Groszkowskiego oraz ławników Bednarczyka i Joela.

— **Ochrona drzewostanu.** Ze względu na potrzebę ochrony drzewostanu, delegacja Wydziału Gospodarczego na posiedzeniu w dniu 1 grudnia r. b. postanowiła zabronić wycinania jakichkolwiek drzew i krzewów na plantacjach miejskich bez zezwolenia delegacji Wydziału. Jednocześnie uznano za niedopuszczalne wykonywanie wszelkiego rodzaju ro-

bót dekoracyjnych poza instytucjami miejskimi. W drodze wyjątku można uwzględnić w czasokresie od 15 kwietnia do 20 października każdego roku uroczystości i imprezy, inicjowane przez Magistrat.

— **Nominacja.** Decyzją Prezydium Magistratu dotychczasowy Kier. Działu Sanitarnego Wydziału Zdrowotności Publicznej dr. Artur Starzyński, z dniem 15 listopada r. b. został mianowany Inspektorem sanitarnym m. Łodzi.

— **Miejskie Muzeum Nauki i Sztuki.** Miejskie Muzeum Nauki i Sztuki (Piotrkowska 91) zyskuje w naszym mieście coraz większą popularność. W ciągu ostatnich trzech miesięcy (wrzesień, październik i listopad) Muzeum zwiedziło ogółem 8444 osób, w tem 1066 dorosłych i 7378 młodzieży. Frekwencja zwiedzających, w każdym miesiącu wzrasta, mianowicie: we wrześniu zwiedziło Muzeum 799 osób, w październiku było już 2250 — a w listopadzie—5395 osób. Prócz tego w listopadzie Muzeum zwiedziły grupami szkoły powszechne № 35, 47, 48, 51, 89, (dwa razy) 126 i 131, prywatna żydowska szkoła powszechna p. Kacenesowej, kursy maturalne i żydowska szkoła „Wiedza“ (2 razy). W ostatnich czasach zbiory muzealne zostały wzbogacone dwiema urnami, wykopanymi we wsi Rogi pod Łodzią, oraz pięknym okazem niedźwiedzia jaskiniowego.

Z życia miast polskich.

Podwyżka podatku od ładunków kolejowych.

Na posiedzeniu Magistratu m. st. Warszawy zapadła decyzja co do 3-krotnego podwyższenia stawek podatku od ładunków na drogach żelaznych normalnotorowych.

Zaznaczyć należy, że ostatnia podwyżka tego podatku miała miejsce przed miesiącem, kiedy to rada miejska powzięła decyzję co do podwyższenia czterokrotnego obowiązujących poprzednio stawek. Obecna podwyżka pozostaje w związku z nie-

dawnem podwyższeniem taryfy kolejowej o 200 proc.

Podatek od ładunków da miastu około 14 miliardów mk. miesięcznie

Powszechne nauczanie w Lublinie.

W celu zrealizowania powszechnego nauczania Magistrat postanowił wystąpić do Rady Miejskiej z wnioskiem o powołanie do życia Komisji powszechnego, nauczania i o zatwierdzenie budżetu biura tejże komisji na m. grudzień b. r. w sumie mk. 85.750,000.—.

Dożywianie dzieci w szkołach powszechnych.

Badania, przeprowadzone przez sekcję higieny szkolnej wydziału szkolnego Magistratu m. Warszawy,

wykazały, że w szkołach powszechnych znajduje się spory odsetek dzieci zagrożonych głazicią, odżywianych niedostatecznie i żyjących w warunkach, wykluczających wszelką możliwość leczenia. Celem przyścia z pomocą tym dzieciom konieczne jest zreorganizowanie akcji dożywiania. W zrozumienia konieczności i doniosłości tej akcji magistrat achwalil, aby do końca r. b. przeznaczyć na tę akcję samę 400 milionów marek.

Akcja dożywiania obejmuje 3,000 dzieci, z których 1,000 będzie otrzymywało pożywienie bezpłatnie, zaś 2,000 za zwrotem rzeczywistego kosztu. Każde z tych dzieci otrzymywać będzie codziennie ćwierć litra mleka oraz jedną bałkę lub odpowiednią ilość chleba.

Treść numeru 52-go:

Praca oświatowa samorządu.—

Dział sprawozdawczy:

Protokół 14 posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 6 grudnia 1923 r.

Obwieszczenia i okólniki.

Okólnik № 64 w sprawie nieudzielania pracownikom Zarządu Miejskiego pożyczek na poczet pensyj.— Okólnik № 65 w sprawie ustanowienia popołudniowej pracy dla gatunkowania i podziału korespondencji, napływającej w ciągu godzin urzędowania.— Obwieszczenie w przedmiocie podwyższenia stawek pobieranego na rzecz miasta podatku od ładunków kolejowych.—

Kronika miejska.—

Z życia miast polskich.—

Licytacje przymusowe.

Wydział Podatkowy (Dział Sekwestracyjny) niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 19 grudnia 1923 roku odbędą się licytacje ruchomości niżej podanych osób: Pucmana, Konstancyńska 7, lustro. Lewina Fradela, Nowomiejska 9, 2 krzesła, Justmana B., Cegielniana 71, krzesło. Dębińskiego J., Kilińskiego 13, szafa. Szymia B., Nowomiejska 11, kapa. Przygórskiego, Pomorska 4, garnek. Rakowskiego, Pomorska 6, kapa. Rybicki Sitawska 9, stół. Wojciechowskiego, Sikawska 11, komoda. Sziperlinga, Zawadzka 23, krzesło. Gerszta. Wschodnia 31, 15 kilo mydła. Szuki, Zachodnia 42, zegar. Wolfa, Pomorska 25, kredens. Grynberga, Pomorska 63, stół. Dorenbusa, Konstancyńska 31, szafa. Tiefenbacha, Rzgowska 33, waga. Cytrynowskiego, Wschodnia 66, tremo. Szenwalda, N. Targowa 20, stół. Rotberga H., Cegielniana 43, 2 szafy, zegar i tremo. Grinbiata, Wschodnia 50, kredens i 2 szafy. Nieswiski F., Skwerowa 1, biurko. Jakubowicza, Skwerowa 1, biurko, otamana, stolik, fotel i 6 krzesel. Futermana, Wschodnia 45, kredens, tremo i 2 szafy. Mendelzona, Skwerowa 7, szafa, kredens. Kapelusza B., Pomorska 25, szafa i stół.

Dnia 20 grudnia 1923 roku o godzinie 9-ej rang: Dziedzianowicza P., Wólczanśka 79, tremo. Kona A., 6-go Sierpnia 14, gramofon. Lewkowicza I., 6-tego Sierpnia 21-23, zegar. Faktora F., 6-go Sierpnia 21-23, zegar.